

Protokoll fra møte i rovviltnemnda for region 8 den 30.11.2022

Sted: Fylkesbygget Tromsø, møterom Senja sør

Tid: Onsdag 30.11. kl. 10–15 (Før møtet er det styringsgruppemøte Næring og rovvilt kl. 8–10.)

Møtetid: to timer møte i Næring og rovvilt, fem timer rovviltnemndsmøte og to timer forberedelse

Deltagere:

Rovviltnemnda	Andre
John Karlsen, leder	Berit Gjerstad, Mattilsynet
Trine Noodt	Emil Halvorsrud, SNO
Fred Johnsen	Inga Margrethe Lillevoll, Næring og rovvilt
	Ragnhild O. Eliassen, Statsforvalteren
<u>per Teams:</u>	Aase Berg, Statsforvalteren
Karen Anette Anti, nestleder	Marie Westvik Aas, Statsforvalteren
Mari Siljebråten	Hans Ivar Hortman, Statsforvalteren
Johan Johansen Eira (kl. 8–11.30)	Rasmus Høyning, Statsforvalteren
Anne May Olli (vara 11.30–15.00)	Andreas Røsæg, Statsforvalteren
	<u>per Teams:</u>
	Henriette Løkken Diesen, NOAH – for dyrs rettigheter
	Erling Bratsberg, Troms Bondelag
	Egil Kalliainen, Polmak flyttsamelag
	Anniken Halvorsen, Finnmark sau og geit
	Cecilie Dahl Karlsen, Troms bonde- og småbrukarlag
	Hedly Sørfosbog, Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk, Troms
	Oddleif Nordsletta, SNO
	Magne Asheim, SNO

Sakliste

67/22	Godkjenning av innkalling og sakliste	s. 2
68/22	Orienteringer	s. 2
69/22	Saker til informasjon	s. 2
70/22	Statens naturoppsyn – status rovviltsituasjonen og planer for 2023	s. 2
71/22	Rullering forvaltningsplan – arbeidsgruppene oppsummerer sine innspill v/gruppeleder	s. 2
72/22	Rullering forvaltningsplan – prosjektleder gir en kort orientering om referansegruppa	s. 2
73/22	Rullering forvaltningsplan – drøft planens form og innhold, foreløpig disposisjon	s. 2
74/22	Rullering forvaltningsplan – prosjektleder orienterer om videre fremdriftsplan	s. 3
75/22	Forebyggende og konfliktdempende tiltak – signaler om prioriteringer søkeromgangen 2023	s. 4
76/22	Status restmidler forebyggende og konfliktdempende tiltak 2022 – prioriteringer	s. 5
77/22	Neste møte	s. 6
78/22	Bestandsmål vs. beitedyrprioriterte områder	s. 6

67/22 Godkjenning av innkalling og sakliste

– Vedtak –

Godkjent som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste til møtet den 30.11.2022.

68/22 Orienteringer

Nemnda orienterer om aktiviteter siden forrige møte

Orientering fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Orienteringer fra andre instanser/interessenter som deltar på møtet

69/22 Saker til informasjon

Avgjørelse av klage på vedtak om fellingstillatelse på gaupe i Nordreisa kommune 2022

Avslag på søknad om skadefelling av familiegruppe av gaupe i rovviltregion 8

Hårfelleprosjektet – henvendelse fra Tana Bondelag.

Kongeoørn i Vest-Finnmark -Søknad om midler 2022

NINA Rapport 2107 –Kongeoørn i Vest-Finnmark 2001-2021

Søknad om støtte til prosjekt om kongeoørn i Vest-Finnmark

Skadefellingslaget i Porsanger, søknad om restmidler

70/22 Statens naturoppsyn – status rovviltsituasjonen og planer for 2023

71/22 Rullering forvaltningsplan – arbeidsgruppene oppsummerer sine innspill v/gruppeleder

72/22 Rullering forvaltningsplan – prosjektleder gir en kort orientering om referansegruppa

73/22 Rullering forvaltningsplan – drøft planens form og innhold, foreløpig disposisjon

Foreløpig disposisjon

Del 1: Plandel

1. Innledning

- a. Bakgrunn for planen (om regional rovviltforvaltning og ansvar for forvaltningsplan)
- b. Rammer for rovviltforvaltning i regionen (Lover og forskrifter, stortingsmld. med bestandsmål (i forskrifta). Ramse opp i kulepunkt med lenke til egne forklaringer)

2. Kunnskapsgrunnlag
 - a. Vitenskapelige rapporter (ramse opp sentrale vitenskapelig arbeid)
 - b. TK (løfte næringas tradisjonelle kunnskap om temaet og hvordan den er implementert i planen)
3. Forvaltningsmål
4. Strategier
 - a. Overordna strategier
 - b. Arealsonering og forvaltningsområder
 - i. Beiteprioriterte områder (presentasjon m/kart)
 - ii. A-område gaupe (presentasjon m/kart)
 - iii. A-område jerv (presentasjon m/kart)
 - iv. A-område brunbjørn (presentasjon m/kart)
5. Virkemidler
 - a. FKT
 - i. Næring og rovvilt
 - ii. Samordning av økonomiske virkemidler
 - For eksempel RMP
 - For eksempel Tilskudd til tiltak i beiteområder

Del 2: Status rovvilt og beitedyr i region 8

1. Bestandsutvikling rovvilt
2. Bufenæringa
3. Reindriftnæringa

Del 3: Politiske endringer og kunnskapsbehov

Bestilling videre oppover i systemet fra rovviltnemnda og behov for kunnskap

74/22 Rullering forvaltningsplan – prosjektleder orienterer om videre fremdriftsplan

75/22 Forebyggende og konfliktdempende tiltak – signaler om prioriteringer søknadsåret 2023

– Vedtak –

Innstilling vedtatt med fire mot to stemmer.

– Innstilling til vedtak –

Søknadsfristen for å søke om forebyggende og konfliktdempende tiltak i region 8 blir utsatt fra 15.januar til 1. februar 2023.

Rovviltnemnda har vurdert at søker som regel vet hvilke tiltak som virker i sitt område. Vi ber derfor de som søker på flere tapsforebyggende tiltak, om å sette opp en prioriteringsliste.

Rovviltnemnda oppfordrer til at beitenæringen samarbeider om tiltak og sender inn felles søknader. Vi oppfordrer og næringene til å samarbeide med forskningsmiljøene for å få mer kunnskap om tapsårsaker og forebyggende tiltak som virker.

Innen sauedrift prioriterer rovviltnemnda søknader om tiltak som fysisk skiller beitedyr og rovvilt. Videre ønsker rovviltnemnda å støtte bruk av elektronisk overvåking av beitedyrene. De neste årene forventer rovviltnemnda økt problematikk med bjørn i sauebeiteområder. Rovviltnemnda oppfordrer beitelag til å lage en beredskapsplan i tilfelle det oppstår akutte tap til bjørn. Nemnda ønsker å støtte de som søker om midler for en slik plan.

I reindrifta er det vanskelig å måle effekt av tiltakene, de er tett vevd inn i den ordinære drifta. Elektronisk overvåking er et tiltak som vi anser i liten grad påvirker reinenes adferd. Vi ser imidlertid at elektronisk overvåking forbedrer ordinær drift og tapsforebyggende arbeid. Rovviltnemnda vil derfor prioritere søknader om elektronisk overvåking.

Rovviltnemnda ser et stort behov for sikrere bestandsregistrering av gaupe. Rovviltnemnda imøteser søknader om prosjekter som kan bedre påliteligheten i bestandsregistrering av gaupe. Videre er det et stort behov for mer kunnskap om kongeørn som skadevolder på sau og rein, og også om hvilken effekt havørn har på tap av sau og rein.

– Nytt forslag til vedtak, fremmet på møtet av Anne May Olli –

Søknadsfristen for å søke FKT-tiltak i region 8 utsettes til 1.2.23. Prioriteringer fortsetter som før inntil ny forvaltningsplan er på plass.

Protokolltilførsel fra Anne May Olli

Det eneste som vil hjelpe som effektivt konfliktdempende tiltak er å fysisk skille beitedyr og rovdyr. Dette ser man spesielt godt i forhold til sauenæringen.

Gaupha har ikke naturlig tilgang på byttedyr i region 8, Troms og Finnmark. Her har forvaltningen basert seg på at beitenæringene skal forsyne rovdirene. Dette øker konfliktnivået.

Det vil være helt nødvendig å flytte gaupa ut av regionen til en region med naturlig tilgang på byttedyr, slik som region 1, Vestlandet.

Tiltaket med å ta ut gaupa fra region 8 til region 1 er også et dyreverns-tiltak, slik at dyrets habitat er der de fysiske og biologiske forhold er best i samsvar med artens behov.

NINA rapport 1200ⁱ tilsier at gaupas biologi skal hensyntas når man utarbeider fremtidige forvaltningsplaner. I tillegg er gaupa rødlistet i Norge, som også skulle tilsa at tiltak der man flytter gaupa fra en region til en annen, vil være med på å bevare dyrearten i sitt naturlige habitat.

ⁱ Mattisson, J., Odden, J., Strømseth, T.H., Rauset, G.R., Flagstad, Ø. & Linnell, J.D.C. 2015. Gaupe og jerv i reinbeiteland. Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007-2014. – NINA Rapport 1200. 45 s.

76/22 Status restmidler forebyggende og konfliktdempende tiltak 2022 – prioriteringer

– Vedtak –

Innstilling vedtatt med fire mot to stemmer. Rovviltnemnda anmoder NINA om å bruke tradisjonell kunnskap i det videre kongeørnprosjektet, og om å vise dette i fremtidig rapportering.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda ber Statsforvalteren kontakte vertskommuner for kommunale og interkommunale skadefellingslag, for å se om de har behov for å kjøpe inn mer materiell. Flere vertskommuner har søkt om dette, men ble ikke prioritert ved ordinær behandling. Rovviltnemnda ber Statsforvalteren bruke restmidler til å støtte innkjøp av utstyr som kan effektivisere skadefellingslagene i deres arbeid.

Det flerårige prosjektet kongeørn i Vest-Finnmark er delvis finansiert gjennom støtte fra Miljødirektoratet. NINA søkte i 2022 også om FKT-midler til dette tiltaket, men ble ikke prioritert av rovviltnemnda. Det ble søkt om 650 000 i støtte fra Miljødirektoratet, søknaden på regionale FKT-midler var på 350 000 kroner. Miljødirektoratet har gitt støtte til tiltaket. Søknaden støttes regionalt dersom det er restmidler etter at vertskommunene for skadefellingslagene har fått støtte til skadefellingsmateriell.

– Nytt forslag til vedtak, fremmet på møtet av Anne May Olli –

Stryke andre ledd vedr. NINA prosjekt. Tillegg første ledd: Alt av restmidler skal gå til å støtte innkjøp av utstyr som kan effektivisere skadefellingslagene i deres arbeid, herunder også det å ta bruk dagens teknologi slik som termiske kikkerter.

Siste gjennomgang av utbetalinger på FKT viser at det vil bli vesentlige restmidler i år.

– Protokolltilførsel fra Anne May Olli –

Det blir feil å bruke FKT-midler til forskning. NINA kan søke midler fra andre ordninger, slik som blant annet fra forskningsrådet. NINA har et omdømme og tillitsproblem i forhold til reindriftsnæringen. Først bør de ta tak i dette, blant annet med bedre dialog og jobbe frem mot forsoning.

Det er helt nødvendig at det er en balanse mellom rovdyr og beitedyr. Når det ikke er det blir det en ubalanse og økt konfliktnivå som staten må ta tak i. Dette innebærer at det må gjøres *effektive tiltak*. Det er statens forpliktelse å påse balanse i kvote og faktisk uttak, og det er her FKT midler skal prioriteres.

77/22 Neste møte

Neste ordinære rovviltnemndsmøte legges til 3. mars. Sted for møtet avklares senere.

78/22

Forvaltning av gaupe – bestandsmål versus vern av beitedyr

– Vedtak –

Rovviltnemnda sender brev til Miljødirektoratet, med slikt innhold:

Rovviltnemnda er ansvarlige for regional forvaltning av rovvilt og beitedyr i region 8. I regionen er de beste sauebeiteområdene også de foretrukne dalsidene for gaupe. Reinens kalvingsområder er i attraktive områder for gaupe. Gjennom et år er det rein på beite i tilnærmet hele regionen. I Troms og Finnmark er tamrein helt klart det viktigste byttedyret for gaupe. Gauper i region 8 bruker svært store hjemmeområder, fra kyst til innland. I region 8 er det i et normalår 2–3 av 10 voksne hunngauper som får frem unge/r til registrering. Det betyr at det er nødvendig med mange voksne hunngauper for å nå bestandsmålet på ti registrerte familiegrupper.

Gauper med tilgang på rein hele året har bedre produksjon enn gauper som har tilgang på rein bare deler av året. Vår oppgave er å nå målet om ti årlig registrerte familiegrupper av gaupe, men med lavest mulig tap av beitedyr. Det kan synes som den beste strategien er å legge til rette så gauper har tilgang på rein gjennom hele året, og samtidig slutte med tapsforebyggende tiltak som vanskeliggjør gaupas tilgang på rein.

Våre tildelte virkemidler i forvaltning av gaupe er en tydelig differensiert forvaltning og tapsforebyggende tiltak. Jo bedre vi bruker disse virkemidlene desto vanskeligere blir det for gaupene å få frem familiegrupper, da trengs det flere gauper for å nå bestandsmålet og det gjør at flere tamme beitedyr blir tatt av gaupe. Gaupene må oftere jage og forstyrre en samlet flokk med dyr heller enn å plukke enslige dyr på beite.

Rovviltnemnda har gjort omkring halvparten av regionen til forvaltningsområde for gaupe, resten er prioritert beitedyr. Rovviltnemnda mener terskelen for uttak av gaupe i beitedyrprioriterte områder må senkes fordi det er stor usikkerhet når det gjelder gaupebestand i region 8. Det som registreres er et minimum. Få dager med gode sporingsforhold langs kysten gjør det vanskelig å registrere gaupefamilier. Registreringsarbeidet er vanskelig i vår store region hvor det bor lite folk.

I 2022 ble det dokumentert at gauper gjorde svært stor skade i Finnmark, samtidig var det null registrerte familiegrupper i Finnmark. Dette tilsier at noe må endres. Rovviltnemnda er svært skuffet over at våre anbefalinger om kvote for jakt på gaupe ikke blir tatt til følge av direktoratet.